

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közigazgatás s irodalom köréből.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 20 kr.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Többszörinél olcsóbb.
Bélyeg díj mindig
30 kr.
Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lóvy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

15-ik szám.

MECJELENIK MINDEN KEDDEN.

IV-ik évfolyam.

A zempléni indítvány.

Budapest, 1873. tavaszhoz 4.

A történelmi társulat tegnapi ülésén a magyar tudományos akadémia palotájában Thaly Kálmán társulati titkár, aki a Rákóczy-korszak beható tanulmányával már nemcsak a közfegyelmet, de a közelismerést és hálát is kivívta, értekezést tartott a Zombory Gedő biz. tag által tett Zemplénmegye bizottsága által határozottá emelt azon indítvány alkalmából, miszerint II. Rákóczy Ferencz hamvai hazaszállítandók lennének.

Az utolsó magyar születésű fejedelem tetemei, kibujdosott hű társaiéval együtti legen földben porlanak, — kezdé az értekező, sokáig csak neveiket említeni is tilos volt, habár a nemzet, a nép minden rétege buzgó kegyelettel őrzi emlékeiket. Most már szabadabbak vagyunk, de szinte kizárólag azon számkivetésben elhalt szabadság-hőseinknek köszönhetjük, hogy még van Magyarországhogymég magyar nemzet vagyunk. És vajon eszünkbe jut-e néha emlékeiket magunkban hálással és kegyeletesen megújítani, a kor kizárólag anyagi hasznot, anyagi gyarapodást hajhászó iránya és áramlatában?

Találkoznak időnként egyesek, a kiknek eszébe jut, — folytatá az értekező. — Hazánk egyik nyugoti megyéjében lakik egy fő ur, a II. Rákóczy Ferencz nóttestvérének egyenes ivadéka, és a család akkori uradalmi nevezetes részének birtokosa, aki már néhány év előtt foglalkozott a gondolatral, hogy II. Rákóczy Ferencz tetemeit hazaszállíttassa, és e gondolatát értekezővel is közölte. Értekező — ugymond — lebeszélte őt e szándékáról, részint, mert az még időelőtti, részint, mert erre szerente egyes embernek nincs joga, csak a nemzetnek.

Ujabbán Hőke Lajos társulati tag pendítette meg ugyanezen eszmét a „Hon“ hasábján; de mint előre látható volt, az eszme viszhang nélkül elpendült.

Legujabbán Zombory Gedő zemplénmegyei megyaszói református lelkész tette meg erre vonatkozó indítványát Zemplénmegye közgyűlésén, amely azt melegen felkarolván, feliratot intéz e végett az országos képviselőházhoz.

Vajon tudta-e maga az indítványozó is, hogy Megyaszó községét épen II. Rákóczy Ferencz szabadította fel a jobbágyi kötelék alól és hajdúvárosi szabadalmakkal ruházta fel, jutalmául annak, hogy lakosai az ő táborában mindvégig kitartó hűséggel harcoltak a szabadságért...?

De vajon mi lesz az indítványnak, a feliratnak sorsa a képviselőházban? Értekező ettől nem várja az óhajtott eredményt. Szokás szerént kiadatik a kérvényi bizottságnak, ennek véleménye után pedig majd a minisztériumnak, és azzal vége. A mai képv. ház — mondá értekező és pedig nem annak többségét csupán, vagy egyes pártját érti, — nem céloz se jobbra se balra, de általában és egészben véve a mostani képviselőház; (és ebben talán igaza is van)* sokkal inkább foglalkozik anyagi dolgokkal, mintsem hogy rá érne rég elhunyt nagyjaink iránt a hála kegyeletét leróni. Ez nem nyújt anyagi hasznot, ez nem bank, nem vasuti vállalat, nem opportunus.... Példa rá az ország czimerének és a magyar királyi pecsétnek sorsa. Az előbbiről volt már szó, de a dolog abban ma-

radt és a törvényhozás egyik terében nyugodtan ül Zólyom megye főispánja egyik előde bakójának Caraffának czimere alatt! és a magyar királynak mai napig sincs hivatalos peceste!....

Szerencsére azonban — értekező szerént — a II. Rákóczy Ferencz hamvai visszahozatalára még van időnk, mert ez legillőbben esnék meg 1876. évben, mint az ő születésének 1676 ki márczius hó 27-ének kétszázados évfordulóján; addig lejár a mostani képviselőház megbízatása, és egy új jön össze, a mely talán más elemekből lesz alkotva; a mely előtt a sikernek talán még is több reményével lehet megtenni az indítványt, a melyet értekező vélné megteendőnek, és a mely a következőkre terjedne:

1. Mindenek előtt eltörölendő és megsemmisítendő az 1715. 49. törv. czikk, amely csak a nemzet hálátlanságának emléke gyanánt állhat a törvénykönyvben, mely törvényczikkben, Rákóczy, Beresényi, és mindazon követők, kik a szathmári békekötés alkalmából meg nem tértek, száműzötteknek, a haza közellenségeinek, az igaz szabadság felforgatóinak, mindenütt üldözendőknek és ingatlan javaik elkobzandóknak jelentetnek ki; velök minden érintkezés és felségsértési büntetés alatt megtiltatik (és ez talán még hamvaikra is érthető? kérdi értekező).

2. Együttal egy azon szabadság-hősök érdemeiket becikkelyező törvény lenne hozandó és kimondandó, hogy 1876. évi márcz. hó 27-ke országszerte megünnepeltessék.

3. Ugyanakkor II. Rákóczy Ferencz, Zrínyi Ilona, Beresényi Miklós, Zsibrik Miklós, Tököly Imre tetemeik Török-, Vay Ádámé Porosz-, Forgáché Lengyelországból országos költségen hazaszállítandók, Tököly Imréé a kézsmárki evangélikus, Vay Ádámé a debreczeni református, a többieké pedig a kassai székesegyház mausoleumná átalakítandó egyik részében temetendők.

4. A nemzeti muzeum előtt II. Rákóczy Ferencznek egy lovagszobra állítandó.

5. Mindezekre a szükséges költség a töle és hős társaitól elkobzott, mintegy kétmillió holdra terjedő birtok azon részének, a mely jelenleg is a kamara kezén van, és mintegy 500,000 holdat tesz — jövedelmeiből szavazandó meg.

Ezért mondja értekező, hogy egyes embernek, ha tehetné is, joga nincs ahhoz, mert azzal az állammal, mint igazságtalanul elkobzott javainak birtokosa és ekként örököse, jogosan tartozik.

Ha példa kell — folytatá értekező — ott van Franciaország, ahol nem vártak 2 századot, de hazahozták I. Napoleon tetemeit, midőn bajnoksárai még nevezetes részben életben voltak. Így kell a nemzeteknek nagyjaik iránti hálájukat leróni; így óhajtja és így reményli, hogy ezt nemzetünk is megteszi.

Befejezvé értekező ezzel a II. Rákóczy Ferencz tetemeinek hazahozatalára vonatkozó tulajdonképeni értekezését: ennek kapcsában még néhány érdekes adatot hozott fel az ónodi országgyűlésről.

Egészségi szempontból a bártfai fűrdőben időzvé, onnan be-berándult az érdekes kis város nevezetességeit, mint a r. cath. egyházat, a városházát megszemlélni amely épületek hazánk e nemü legrégebb épületei közé tartoznak.

Mondanunk is felesleges, hogy a Rákóczy-korszak e kiválólag buzgó kutatója (akit t. olvasóink közül többen érdeklél hallgattak, midőn harmadévi őszszel Jelezen a Rákóczy nótáról mondá el jeles értekezését) a bártfai levéltárban is az azon korszakra vonatkozó adatokra fordítá főfigyelmét. Legérdekesebbnek találta Bártfa város országgyűlési követeinek az ónodi gyűlésről magyar nyelven vezetett naplóját, a melynek hitelességét két körülmény szinte kétségen felül emeli. Az egyik az, hogy az irás tanusítja, miszerint az nem egyfolytában, de ugyszólván naponként van írva. Nyilván — amint azt Péchy Ádám a főkövet — esetről esetre vagy napról napra összeállított és a követség „iródiákjával“ leíratta. A másik körülmény, hogy mindazon adatokban, a melyek más kutforrások után is ösmeretesek, a történelmileg megállapított tényekkel teljesen megegyez. A napló magyarsága, korához képest igen jónak mondható.

II. Rákóczy Ferencz maga, francia nyelven írt emlékirataiban — (Mémoires du prince Rákóczy) azt mondja, hogy nem emlékezik: vajon az ausztriai ház dethronizációját maga indítványozta-e az ónodi országgyűlésen, vagy Beresényi Miklós, csak hogy az egyhangulag mondatott ki. Ime ezen naplóból tudjuk meg, hogy Rákóczy tetto meg az indítványt, azután Beresényi egy hosszabb beszéddel indokolta.

Ugyan e naplóból tudjuk meg azt is, hogy az ónodi orsz. gyűlésen az ország czimere is tárgyalás alatt volt.

Végre bővebben elbeszéli abból értekező a turóczi követek szerencsétlen esetét.

Turócsmegye egy határozatot hozott, és annak nyomán öt vagy hat szomszédmegyét is felszólított arra, hogy a Rákóczy háta megett alkudozzanak a béke iránt. Ezen levelében Rákóczyt zsarnoknak nevezi. Beresényi már a dethronizatio kérdése felett mondott beszédében is érinté ezt, de Rákóczy közbe szolt, hogy most nem erről van szó, és így a már ekkor kitörő félben volt vihart megelőzé. Későbbben azután maga kelt fel, és felhozván az esetet, keserű szemrehányásokat tett a turóczi követeknek, mondván, hogy mindent a világon inkább várt volna, mintsem hogy őt valaha zsarnoknak mondják.

Szavait mély csend követte, senki se mert szólani; a követek azt hitték, hogy a főrendeket illeti az első szó, emezek pedig a követektől várták a kezdeményezést. Rákóczy azonban a hallgatást Turócz eljárása helyeseltetésének véelve, keserűen kifakadt, mondván: „hát ezt érdemeltem tőled édes nemzetem! hogy annyi szenvedés, annyi nyugtalan éj és nap után még zsarnoknak neveztessem?!“ s azonnal oda akarta hagyni a gyűlést, de többek és különösen Beresényi által szinte erővel tartatott vissza. — Sennyey István cancellár ugyan higgadtan és helyesen kívánt eljárni, a bűnösök törvényes megbüntetését indítványozván; de a fegyveres nép megtudván a történeteket, a a turóczi követekre rohant, akik futásban kerestek menedéket, de utólértvén, Rakovszki Menyhárt táblabíró oly sebet kapott, hogy csakhamar meg is halt; Okolicsányi Kristóf alispánt pedig négy sebbel ugyan, de életben mentették meg tőlök; s ez utóbb halálra ítéltvén, ki is végeztetett; Turócsmegye zászlója pedig a sátor előtt széttépetett.

Sokan Isten újját és büntetését vélték a Rakovszki Menyhárt halálában látni, mert a

* Ezen értekezést a képviselők közül csak hárman hallgatták: Szakácsi Dániel, Orbán Balázs és Közlő.

megmentett és kérdőre vont Okolicsányi Kristóf vallomásától kitűnt, hogy épen Rakovszki Menyhárt volt az említett turózi levél szerkesztője.

Körülbelül ezeket tudjuk az igen érdekes előadás után emlékezetünkkel elbeszélni; miért is ha tévedtünk, csak emlékezetünk gyengeségének kérjük felrovnatni.

Talán mondanunk is felesleges, hogy az indítványt általában véve teljes szívünkkel helyesljük; és csupán azon egy pontot gondoljuk még vitathatónak: hová helyeztessenek el II. Rákóczy Ferenc hamvai. Nem mintha Kassa városát nem tartanók e megtiszteltetésre érdemesnek, nem mintha az ottani székesegyházat nem tartanók illő helynek: de részünkről mégis azon nézetben vagyunk, hogy legillőbb lenne hazahozandó tetemeit örök nyugalomra születte helyén Borsiban helyezni el, a mely most az előlemlített családnak Rákóczy Ferenc testvére egyik ivadékának birtokában van. De magunk is azt hisszük, hogy erről vitakozni még ráérünk... M. E.

Szabályrendelet

a községi jegyzők nyugdíj- és segélyintézetének alapításáról az 1871. XVIII. t. cz. 67. §-a értelmében.

1. §. A törvényhatóság területén létező összes községi és körjegyzők az 1871. 18. t. cz. alapján „Község jegyzői nyugdíj- és segély-egylet” alakulnak. Ezen egyletbe a törvényhatóság területén működő minden községi, községi, segély- és aljegyzők belépni hivataluknál fogva kötelesek.

2. §. Minden jegyző az 1871. 18. t. cz. 69. és 72. §§-ai értelmében lett megválasztásától számítva 30 nap alatt, évi fizetésének 10 % egy évi járadék gyanánt a jegyzői nyugdíj- és segély-alapra befizetni tartozik.

3. §. Azontul a jegyzők évi fizetésüknek 5% járulnak évenként a nyugdíj- és segély-alaphoz mely két egyenlő részben január 1-ső és július 1-ső napjain előzetesen fizetendő be. A ki hivataloskodásának 15-ik évét betöltötte, azontul az évi járadékok fizetése alól fel van mentve.

4. §. A nyugdíj-alap évi járuléka csak a készpénzbeli fizetés után számíthatók.

5. §. A befizetett évi járulékok késedelem nélkül a törvényhatóság területén létező jó hiteli pénzintézeteknél, lehetőleg magas kamatra és állandóan helyezendők el.

6. §. Mindaddig, míg az alaptőke az évi járadékok és tőkésített kamatokból 5000 frtra fel nem szaporodott, abból sem nyugdíj, sem segély nem nyújtható.

7. §. A nyugdíj-alap beszédését és kezelését egy háromtagú választmány intézi, melyet a jegyzői testület saját tagjai közül 3 évre titkos szavazattal választ, ki a választásnál legtöbb szavazatot nyert, elnöke a hármas választmányynak.

8. §. Ezen háromtagú választmány egyik tagja pénztárnoki minőségben vezeti a számadásokat és helyezi el a befolyt pénzeket azon pénzintézetnél, melyet a hármas választmány többsége kijelölt.

9. §. A jegyzői testület által a 7. §. értelmében választandó pénztárnok, saját javára kamatozandó 1000 frt. biztosítékot tesz le, a melyről a betéti könyvet a hármas választmány elnöke veszi át megőrzés végett; különben az 1000 frt. óvadék kétszeres értékű ingatlan jelzőleg által is biztosítható.

10. §. A pénztárnok jutalmául az általa beszédett pénzek 5% kapja.

11. §. Az alapkezelő-választmány minden harmadik évben új választás alá esik, az időközben kilépő vagy elhalt tagok, előzetesen megválasztandó pótagok által helyettesítendők.

12. §. Midőn az alaptőke 5000 frt. összegig növekedett az évi kamat $\frac{1}{4}$ állandó nyug-

dijazásokra, $\frac{1}{4}$ része ideiglenes segélyezésekre fordítandó; az az évi 5% járadék, valamint az évi kamatok egy negyedrésze szabályszerűen az alaptőkéhez csatolandó.

13. §. Nyugdíjazásra igényt tarthat a jegyzői testület minden elaggott, betegség vagy érzelmi csonkulás által munkatehetetlenné vált tagja, ugy az ilyenek özvegyei és árvái, ha más rendelkezésükre álló segélyforrásokból magukat fenntartani nem képesek.

14. §. Ideiglenes segély egyes szerencsétlenségek s nagyobb mérvű károsodások esetében nyújtható.

15. §. Az állandó nyugdíj vagy ideiglenes segély-megszavazásánál a kiutalandó összeg tekintetében figyelembeveendő, a rendelkezésre álló pénzüsszeget kivül, a jogosult jelentkezők száma is, kik egymást sem meg nem elő hetik, sem ki nem zárhatják, hanem a szolgálati érdem, munkaképtelen családtagok száma és nyomor fokához képest, melybe jutottak, a nyugdíj vagy segélyben mindnyájan aránylag részesítendők.

16. §. A kiszabott nyugdíj az egylet pénzeire képest később fellebb emelhető, de lejjebb nem szállítható.

17. §. Megszűnik a nyugdíjazás a családfőre nézve ennek halála, az özvegyre halál vagy újabb férjhez menetel, a családtagokra nézve pedig, midőn azok 16-ik évüket betöltötték.

18. §. Az állandó nyugdíj vagy ideiglenes segély megszavazására egy 11 tagú választmány van hivatva, melyet a jegyzői testület saját tagjai közül titkos szavazással 3 évre választ; érvényes határozat hozatalára 7 tag jelenléte kívánatik kik szintén titkos szavazattal döntenek.

19. §. Nyugdíj vagy segélyt — amennyiben az egylet pénzeje engedi — senkitől sem lehet megtagadni, ki arra a 13. és 14-ik §§. értelmében jogosulva van.

20. §. A ki a 11-es választmány végzésével meg nem elégszik, 30 nap alatt a megyei bizottságra fellebbezhet.

21. §. A jegyzői nyugdíj-egylet felett a törvényes felügyeletet a megye bizottsága gyakorolja, hová a 11-es választmány által már előzetesen megvizsgált számadások felülvizsgálat végett minden év február havában felterjesztendők.

22. §. A jegyző, ha az 1871. 18. t. cz. 70. §-a értelmében hivatalától megfosztatott, egyszerűen nyugdíj-jogosultságát is elveszt; azonban netalán inségbe jutott családtagok a segélyezéstől kizárva nincsenek.

23. §. Az önként be nem fizetett évi járulékokat a hármas választmány által beterjesztendő kimutatás alapján az illető szolgabíró hajtja be közigazgatási uton a jegyzők fizetéséből.

24. §. Azon időtől számítva, midőn a községek rendezése az 1871. 18. t. cz. értelmében a törvényhatóság egész területén végrehajtva lett, legfeljebb 30 nap alatt a megye alispánja az összes községi jegyzőket, egy általa meghatározandó határnapra a megye székhelyére, „a jegyzői nyugdíj- és segély-egylet” megalakítása végett összehívja.

Ezen alakuló gyűlés elnöke az alispán vagy az általa kiküldendő szolgabíró. Jegyzőjét a gyűlés maga választja.

Az alakuló gyűlés egybeállítván a jegyzők készpénzfizetési lajstromát, melyet a hármas választmány fog átvenni, megválasztja a 7. és 17-ik §§. értelmében a hármas és tizenegyes választmányt.

25. §. Jogában áll az alakuló gyűlésnek ezen „nyugdíj- és segély-egyleti” alapszabályokhoz módosításokat hozni javaslatba, melyeket a megye bizottsánya fontolóra veendő.

26. §. A közgyűlés határozatait szavazattöbbséggel, hozzá, a szavazás, a 7. és 17. §§. eseteit kivéven nyilvános.

27. §. Újabb közgyűlés csak minden három évben fog a 23. §. módoszatai szerint összehívni, azonban a jegyzők jogosulva vannak a megye bizottságától rendkívüli közgyűlés egy-

behívását kérelmezni, melyet a megyei bizottság a törvényhatóság területén működő jegyzők többségének kívánságára elrendel.

Jegyzette:
Kálnásy Sándor,
megyei első aljegyző.

Dókus József,
alispán.

1872-ik évi szeptember 4-ikén S. a. Ujhelyben mélt. gróf Andrássy Manó főispán ur elnöke alatt tartottbizottsági közgyűlésben.

350.
3878. Ezen szabályrendeleti javaslat közhelyesséssel találkozóan, határozati erőre emeltetett, s a n. m. belügyminisztériumnak jóváhagyás végett felterjesztetni határozatott.

Jegyzette s kiadta:

Vladár Ervin,
főjegyző.

Gazdászati.

A szőlőtőke elszaporítása módjairól.

(Folytatás.)

10. Meggombásítás buktatott vesszőkkel mesterséges meleg alkalmazása által. A vesszőknek ezen elkészítési módja, melyet a „Borászati füzetek” 1869. évf. 673. és a következő lapjain részletesebben közöltünk és a melyet Follner János érdi szőlős gazda elsöben oly sikeresen gyakorlatba vett, azon megbecsülhetlen előnnyel bír, hogy az általa gombásított vesszőket épen akkor adhatjuk át a földnek, midőn a szőlőtőke legjobb levében áll és kifakadni indul, körülbelül tehát május elején, midőn a külső meleg kártekonan a kiülettett vesszőkre még nem hathat, hanem azok tenyészetére a további kifejlődésére csak jótékonyan foly be.

A Follner szerinti eljárás csak azon szerény feltételt kívánja meg, hogy egy közönséges paraszt szoba álljon rendelkezésünkre, mely deszka padlózattal nem bír, ebben ásunk most ki mint a főntebb szám alatt mondatott, vagy árkot, vagy egy négy szögletes gödröt, melynek fenekét és oldalait p. o. egy hüvelyknyire zsúp szalmával béleljük ki. Terjedelme akkora legyen, a mekkorát a meggombásítandó vesszők megkívánják. Ebbe állítjuk most bele a kékbe kötött vesszőt alsó végökkel fölfelé, s miután körös körülök a földből kiálló vesszők oldalait szinte zsúp szalmával körülvevük volna, s szintugy, mint főntebb a szabadban, a földet feltöltjük és azok végeit mohával és földdel betakarjuk volna, fűtünk most rájuk 20—22° R-ig. Ezen mesterséges meleg segítségével a kellő nedvesség megtartása mellett a vesszők meggombásodnak 2—3 hét alatt, tehát kedvünk szerint akkorra, mikor künön is a szőlőtőke fakadásnak indul, s ennél fogva ezen meggombásítási módban oly eljárást bírnak, mely eredményeiben szint oly biztos, mint ha gyökeres vesszőt ültetnénk ki, leginkább ha a kiültetésnél az egész eljárásban a szabályok azon részleteihez tartjuk magunkat, melyeket füzetünk főntebb idézett lapjain egész kiterjedésükben közöltünk.

c) Elszaporítás a tőkére le nem vágott vessző meggyökereztetése által, melynek ismét több módjai vannak, t. i.

11. A vesszők meggyökereztetése a tőkének feltöltése által. Ez tulajdonképen a mód, mely által Magyarországon országszerte a szőlős gazdák magukat gyökeres vesszőkkel ellátni szokták; feltöltik t. i. tavaszkor a szőlőnek egy részét, melyet később rendszeren kivágnak, mintegy lányira földdel, és megmetszik a földből kiálló vesszőket egy-két szemre. Nyáron át gyökeret ver a vesszőknek földdel eltakart része, s így kapnak minden tőke után 4—5 jó gyökeres vesszőt. A vén tőkéket, mint a melyek ez által erejükből végkép kifogytak, kivágják, azután megforgatják a földet és helyökbe ültetik a fiatal gyökeres vesszőket. Ha száraz idők járnak és ennek folytán a gyökérképződés silányabb, 2 évig hagyják meg a feltöltést, miáltal nemcsak a vesszők vernek gazdagabb gyökereket, hanem hosszabb csapokra metszve gazdagabb termést is hoznak.

12. A tőke egyes vesszőinek meggyökereztetése virágcserepek alkalmazásával. Ezen módot akkor szoktuk alkalmazni, ha valamely ritkább fajú szőlő után gyökeres vesszőt olyképp akarunk szerezni, miszerint azt mindjárt szőlőknék valamely más helyére átültethessük, mert ha a cserép alsó nyílásán áthuzott vesszőt a cserépben földdel ellátjuk és nyáron át néhányszor meglocsoljuk, bőséges gyökeret fog az verni a cserépben, s emellett termést is hozni, miáltal alkalmat fog nyújtani arra, hogy levágván azt az ősz felé az anya tőkéről, annak hasznát kiállításokban vehessük, miután mint önálló tőkéske bárhova elszállíthatóvá válik. Hogy a cserépbe vett és gyökereket vort vessző elválasztását az anya-tőkétől rosz néven ne vegye, előnyös annak elválasztását a nyár vége felé lassankénti bevágások által a végképp leomlására előkészíteni. A kinek

cserepek e célra nem állnak rendelkezésére, használhat fűzfa vesszőkből készített egyszerű kosarakat is, melyek azonban a messzebbre való elszállításra kevésbé alkalmasak, mint a cserepek.

13 Gyökereztetés vagy tőkeelszaporítás több egészséges vesszőkkel ellátott tőkéknek egészséges ledöntése által. Ez tulajdonképp azon eljárás, mely ország-szerte a homlítás, döntés, örökítés stb. nevek alatt van gyakorlatban, és a mely által az öreg tőkét feláldozván, annak egészséges vesszei után több új tőkét nyerünk. Mint oly módot, mely által a szőlőtörténetesen előforduló hézagokat lehet betölteni, mi is pártoljuk annak alkalmazását, ha bár annak semmiképp sem lehetünk szószólói, ha szőlős gazdáink azt, mint elvénült szőlőlelkek megifjítási módját végnélkül gyakorolják, miután ez által szőlőszetünk jobbra fordulásának újat szegik és pedig százfélé okoknál fogva, melyeknek részleteit más alkalommal már több ízben kifejtettük. A döntés vagy homlítás sokkal ismertebb fogás, sem hogy végrehajtásának részleteibe e helyütt bocsátkozni akarnánk.

(Vége köv.)

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki ujdonságok).

Van Ujhelyben egy nyárszolgári szokás, mely annnyival megrovandóbb, amennyiben többeknek alkalmatlanságát okoz. Ez pedig a járdáknak részint elállása, részint pedig ünnepnapokon és holdas esteken sétányul való felhasználása. Az ellen ugyan nincs szavunk: hogy valaki üres idejében ne tegyen egy kis sétaszerű mozgást a város népesebb utcáin, de négyen öten karöltve ábrándozni a különben is szűk, s egyedül közlekedésre szolgáló járdákon, — úgy hogy a dolga után siető ember, csak ügyvel bajjal kerülhet előbbik ez andaligó hidalgókna — nézetünk szerint nemcsak nem járja meg, de egy rendes városban nem is szabad. A kinek égbetörő vágyakat adott az ég, de a szárnyakat megvonta tőle, az keresse föl a Zsolyomka fülemilés berkeit, akár magánosan, akár többed magával, de ha egyszer az élet annyi mindenféle körülményei által tevékenységre utalt elemek közé vegyül, sátorfáját úgy vigye, a hogy dukál, nem pedig mint a görgecsek a lábtót, mert annak kitérni egyáltalában senki sincs kötelezve.

A csaknem napirenden levő fortélyos bukások, melyek az utóbbi időkben hitelviszonyainkat annyira megingaták, az ujhelyi kir. vizsgáló bíróságunk nem kis dolgot adnak. Jelenleg egy sárospataki kereskedő ellen foly a vizsgálat, melynél már egyelőre is kilátszik derülni: hogy a partbieban hamis játékosok szerepelnek. Ezáltal még tartózkodunk a személyek meguevezésétől, várva a dolgok teljes földelését, mely — mint értesülve vagyunk — rövid időn bekövetkezik.

A husvétii ünnepet — mely ezuttal az izraelitákkal is összevágott — vallásos érülettel ülte meg Ujhely közönsége. Az egyházak alig voltak képesek befogadni a hívek nagy számát, kik a feláldozás dicső eszméjétől áthatva tértek az Urnak templomába. Valljuk meg: hogy materialis korszakunkban ez örvendetes jelenség, hol az álműveltség, a törpe fennhéjázás, az emberi tehetetlenség és több

hasonló tulajdonok sok embert oly nevéstéges harcra csábítanak, mint hajdan az epigonoké volt az Olymp ellen. Ezek is mint vitézködő harcos porszemek küzdenek az istenség ellen, melynek lehellete rájuk nézve megsemmisítő vihar, s melynek gondolata nélkülök nem létezhetnének. A vallásosság fentartása üdvös reactio azon elbizakodott könnyelműség ellen, mely az emberi ésszt mint bálványt önmaga fölé emeli; azt a jelenkor találmányaiban az isteni teremtő-erővel párhuzamba állítja, s a mulandóért feleli az örökké valót, a végesért a végtelent, a korlátolt erőért a mindenhatót, a hibázhatóért a csalhatatlant.

Fejes István helybeli közszeretű ref. lelkész családját f. h. 8-án leverő gyász érte. Egy kis loánygyermekököt szakítá ki a halál szerető karjaikból: hogy a hideg földnek adja át. Emlékezet örökjék az ártatlan lélek porhüvelyé föltől!

Nagy Jakab tilinkó-művész f. h. 8-ára jelzett hangversenyét a kedvezőtlen idő folytán meg nem tarthatván, ugyanazon nap estéjén a Vadászkiirt vendéglő éttermében kis számu közönség előtt hallatá ama varázshangokat, melyek neki már régebben európai elismerést szereztek. Városunkból egyenesen Pestre utazott, onnét pedig egy hangverseny rendezése után Bécsbe megy, hova az iparműkiállítás idejére szerződötve van.

Vályi János, ki gazdatiszti minőségben b. Sennyey Lajos páczini birtokán több évet töltött, majd tisztességét odahagyva Kassán telepedett meg: hogy valamelyik pénzintézetnél könyvelői állást szerezzen magának, — egy közelebb érkezett hivatalos távsürgöny szerint Kassán f. h. 8-án pisztolyal agyonlötöte magát. Öngyilkosságának okai ismeretlenek, de valószínű, hogy azt nem tiszta perczében követte el, miután a helyszínén legott megjelent rendőrség több, szeszese ital maradékot tartalmazó üveget talált szobájában, melyből hihetőleg meríté a rántzve oly végzeteljesé vált deliziumot is. Családot hagyott hátra, melytől azonban — meghasonlásba jöven nejevel — régebben elkülönítte magát.

Rövid hírek: Homonna vidékén f. hó 8-án mogyoró nagyságu jég esett, s a már virágzásban levő gyümölcsfák és repcékben jelentékeny kárt tett. — **A Zsolyomka** furdó- és mulatóhely ünep másodnapján nagy közönség részvéte mellett megayittatott. — **Egy idétlen** alias csodagyermek született tegnapelőtt az iteni izraelita narancsárulónőnek. Karjai csak könyökig, lábai pedig térdig vannak meg és pedig olyformán, mintha megcsontítás következtében foradtak volna be. E szerencsétlen eset oka kétségtelenül ama százsor megrött hatóságai átnézésnek tulajdonítható, mely még mindig megtüri az undort és borzadályt keltő vásári nyomorékokat.

Felhívás.

Az 1871-ik évi 18. t. cz. 74. és 75. §§-ai rendelkezéséhez képest megtartandó körillettleg **községjegyzői** szigorlatoknál, a megyei tek. alispán urnak f. évi márczius 25-én ¹²⁵/₄₃₂₂ sz. a. helyettesítése folytán, az elnökséggel lévén megbizva, sietek hivatalosan értesíteni az érdeklettek, miszerint mindazok, kik a jegyzői szigorlatokra jelentkezni kívánnak. az 1872. évi szept. 25-én belügyminiszteri jóváhagyással ellátott megyei szabályrendelet III. pontja 5 §-a

értelmében felszerelt folyamodványait, a vizsga napjának kitűzése céljából, hozzám címelve adják be.

S.-a.-Ujhely, 1873. ápril 10.

Viczmány Ödön,

Zemplénmegye főjegyzője, mint a jegyzői szigorlatokra kiküldött bizottság elnöke.

Felhívás.

A s.-a.-ujhelyi női olvasóköralakulási ideje lejárván, tisztelettel felhivatnak ugy az alapító tagok, mint nem az együlethez tartozó nők és férfiak, hogy f. ápril 20-án Maholik Jakab barátszeri házánál tartandó közgyűlésre, a további alakulás vagy végfeloszlás elhatározása végett megjelenni sziveskedjenek.

S.-a.-Ujhely, 1873. ápril 10-én.

Eöry Miklós,

a női olvasóköralakulási jegyzője.

Nyílt posta.

F. L. „Nyelvészeti böngészet“ Szaklapba való volna, ha nem oly kifordított elméletek képeznék fundamentumát, mint aminőkéből az egész czik-czak áll. Ő az indogerman és az ural-altáji nyelvcsaládok közötti rokonságot nagyon mulatságosan drukolja ki, például: Vogel — madár, egy a magyar „fog del“ parancsoló igealkakkal, miután a madarat fogni szoktuk. Furcsa; tehát ő szerint a madár csak akkor lesz madárrá, ha valaki megfogja? különben marad palacsintának vagy Isten tudja minék. Továbbá: Niedrig — alsó, olyas valamit jelent ami alul van, már pedig ő szerint a nadrág is alul van, tehát a niedrig — nadrág. Az ilyen nyelvészre aztán bátran rámondhatjuk: hogy valóságos nyelvész.

M. E. Pest. Meleg baráti kézzorításunkat és köszönetünket ugy magunk mint a nagy közönség nevében.

Ifj. Mecner Rudolf urnak. Mi a számokat mindig pontosan feladjuk, tehát a pataki postán kell eltévednie. Temérdek panasz és reclamatio érkezik hozzánk mindenfelől, mely csak azt bizonyítja, hogy ily primitív postakezelés mint a miénk, még Dél-Afrikában sincsen.

Bodrogközre. „A gomborka termelés seconomico industriál távlatból tekintve.“ Ajánljuk önt művével együtt az erdőbényi híres gazdák egyesületének figyelmébe, akik köles helyett kását vetnek; a buzát karózzák; s a sokkal kiadóbb négyes levelű löherét természetik.

Hernádvegyi. Gesztely. A „tyutyu“ nótára küldött „változvány“ nem épen fűzfasip, de annál inkább kondáskürtszerűleg szól ugymint:

Ha az égen két nap volna	hejretyutyutyu.
Jaj de f—e meleg volna	hejretyutyutyu.
Kizödülne a karó is	hejretyutyu.
Megsülne a vakaró is	hejretyutyutyu.

Felelős szerkesztő és kiadótlajdonos:

BORUTH ELEMÉR.

HIRDETÉSEK.

Magyar északkeleti vasut.

Hirdetmény.

Az igazgatótanács tisztelettel meghívja a magyar északkeleti vasut t. cz. részvényeseit egy folyó 1873. évi ápril 27-ik napján délelőtt 11 órakor a társulat ülésstermében Pesten, Ferencz József-rakpart 10. szám alatti ház első emeletén tartandó 2-ik rendkívüli közgyűlésre.

Napirend.

1. Az igazgatótanács javaslata a felmerült pénzszükségletnek következő célokra leendő beszerzése iránt u. m.
 - a) különféle az engedélyokmányban előre nem látott építmények előállítására;
 - b) a közlekedési eszközök szaporítására és a pálya fölszerelésének kiegészítésére;
 - c) egy üzleti alap megalakítására.
2. Jelentés a nyiregyház-ungvári vasut építéséről.

Azon t. cz. részvényesek, kik legalább is 10 részvény birtokában vannak s szavazatjo-

gukkal élni kívánnak, az elapszabályok 39—41. §§-ai értelmében ezennel fölhivatnak: hogy részvényeiket legfölebb 1873. évi április 19-ikéig a magyar északkeleti vasut főpénztáránál Pesten, Ferencz József-rakpart 10. sz. a. vagy pedig Bécsben az angol osztrák-bank számfeljtő hivatalánál. sorszám szerint összeállított s a benyújtó által aláírt két kimutatás kíséretében letéteményezzék. A szükséges kimutatások példányai az említett főpénztárak által ingyen szolgáltatnak ki.

A kimutatás egyik példánya, a közgyűlésre érvényes igazoló-jegygyel együtt a letéteményezőnek kiadatik; közgyűlés után pedig a letett részvények ezen kimutatás visszaszolgáltatása mellett fognak kiadni. Képviseletés esetében a hitelesített vagy legalább két tanu által előttemezett meghatalmazvány a közgyűlés megtartása előtt legalább két nappal a társulat hivatal helységében bemutatandó.

Budapesten, 1873. évi márczius hó 17-én.

3—3

Az igazgatótanács.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó, az 1869. évi ápril 8-án kelt igazságügyminiszteri rendelet 46-ik §-a értelmében, ezennel köz tudomásul hozza, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéknek 1892. és több számu végzése következtében Schön Fülöp s.-a.-ujhelyi

lakos kereskedő tulajdonához tartozó és Szöllössy Gyula s többek javára bíróság lefoglalt dísz-mű árucikkékből, házi butorokból, s activ követelésekből álló 17,635 frt. 21 kr. értékű ingóságok 1873. évi ápril hó 23-ik napján d. e. 10 órakor a következő napokon, a helyszínen végrehajtást szenvedő bolti telepen s lakásán nyilvános árverés útján, készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Mely árverésre a venni szándékozók azon megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az árverés tárgyát képező ingóságok, az idézett miniszteri rendelet 50-ik §-a értelmében a kitűzött határnapon esetleg becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt S.-a.-Ujhelyben 1873. évi ápril hó 9-ik napján.

Ujfalussy Endre,

kir. törvényszéki végrehajtó.

1—1.

Árlejtési hirdetmény.

A bodrogközi Tiszaszabályozó-társulat igazgatóválasztmányának f. évi április hó 1-ik napján hozott határozata folytán, az ujonnan épült török-éri zsilipet a Bodrog és Törökérről öszekötő csatorna földkiemelési munkálata, mely az első rétegen 8860—2—6' az előköltségekkel össze sen 10790—1—0' köb-ület és 5011 frt. 33 krt. teszen, vállalkozásra árlejtés útján kiadandó lévén, ezen árlejtés f. évi ápril hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor S.-a.-Ujhelyben a megyeházi kis teremben fog megtartani.

Felhivatnak a vállalkozni akarók, hogy a kitűzött időben és helyen, személyesen jelenjenek meg, vagy írásbeli ajánlataikat, a kitűzött időig alólírothoz adják be.

Az ezen vállalatra vonatkozó terv és költségvetés, valamint a feltételek előlegesen is S-Patakon a kir. mérnöki hivatalnál, a kitűzött határidőben pedig az árlejtés helyén megtekinthetők.

S.-a.-Ujhely, 1873. évi április hó 5-én.

Besseney Gábor,

igazgatóválasztmányi elnök.

1—2.

MENETREND.

A magyar északkeleti vasut eddig megnyitott összes vonalain, és a magyar gácsországi vasut legénye-mihályi-mezőlaborozzi vonalán.
Érvényes a bátyu-munkács- és bustyaháza-m.-szigeti vonal megnyitása napjától további rendelkezésig.

Debreczenből M.-Szigetre.				M.-Szigetről Debreczenbe.				Szerencsről M.-Szigetre.						
Állomások.	Személy		Vegyes		Állomások.	Személy		Vegyes		Állomások.	Személy		Vegyes	
	vonatszám					vonatszám					vonatszám			
	115.		15.			16.		116.			1.		1.	
	óra	p.	óra	p.		óra	p.	óra	p.		óra	p.	óra	p.
Debreczen (Eb.) ind.	3	12			M.-Sziget ind.	1	09			Szerencs ind.	8	55		
Haláp (megáll.hely)	3	43			Hosszumező	1	39			Bodrog-Keresztur	9	20		
Vámos-Pércs	3	59			Taraczköz (megáll)	1	54			Liszka-Tolcsva	9	51		
Ábrány (megáll. h.)	4	21			Técső	2	18			Sáros-Patak	10	18		
Er-Mihályfalva	4	50			Bustyaháza	2	45			S. a. Ujhely (Étterem)	10	37	érk.	
Reszege-Szaniszló	5	28			Huszt	3	32			S. a. Ujhely ind.	10	51		
Nagy-Károly	6	20			Királyháza (Ebédő)	4	10	érk.		Szomotor	11	16		
Kis-Majtény	6	54			Királyháza	4	35	ind.		Perbenyik	11	53		
Zsadány	7	28			Fekete-Ardó	5	—			Bély (Megáll. hely)	12	04		
Szathmár	8	18			Halmi	5	35			Csap	12	26	érk.	
Mikola	8	53			Mikola	6	—			Csap ind.	12	56		
Halmi	9	25			Szathmár	7	01			Bátyu	1	27	érk.	
Fekete-Ardó	9	52			Zsadány	7	25			Bátyu ind.	1	37		
Királyháza	10	17	érk.		Kis-Majtény	7	59			Som	1	59		
Királyháza ind.	10	47			Nagy-Károly	8	50			Beregszász	2	38		
Huszt	11	36			Reszege-szaniszló	9	28			Tisza-Ujlak	3	22		
Bustyaháza	12	29			Er-Mihályfalva	10	16			Nagy-Szöllős	3	55		
Técső	12	49			Ábrány (megáll. hely)	10	36			Királyháza (Étterem)	4	13	érk.	
Taraczköz (megáll.)	1	10			Vámos-Pércs	11	03			Királyháza ind.	4	28		
Hosszumező	1	29			Haláp (megáll. hely)	11	17			Huszt	5	09		
M.-Sziget	1	56	érk.		Debreczen (Ebédő)	11	50	érkezés		Bustyaháza	5	54		
										Técső	6	11		
										Taraczköz (megáll.)	6	32		
										Hosszumező	6	48		
										M.-Sziget	7	12	érk.	

Debreczenből Királyháza át Szerencsre.				Szerencsről Királyháza át Debreczenbe.					
Állomások.	Személy		Vegyes		Állomások.	Személy		Vegyes	
	vonatszám					vonatszám			
	115.		15.			16.		116.	
	óra	p.	óra	p.		óra	p.	óra	p.
Debreczen ind.	4	13			Szerencs (Eb.) ind.	8	55		
Haláp (megáll.)	4	36			Bodrog-Keresztur.	9	20		
Vámos-Pércs	4	48			Liszka-Tolcsva	9	51		
Ábrány (megáll.)	5	04			Sáros-Patak	10	18		
Er-Mihályfalva	5	27			S. a. Ujhely (Étterem)	10	37	érk.	
Reszege-Szaniszló	5	54			S. a. Ujhely ind.	10	51		
Nagy-Károly	6	24			Szomotor	11	16		
Kis-Majtény	6	55			Perbenyik	11	53		
Zsadány	7	22			Bély (megáll.)	12	04		
Szathmár	7	48			Csap	12	26	érk.	
Mikola	8	16			Csap ind.	12	56		
Halmi	8	43			Bátyu	1	27	érk.	
Fekete-Ardó	9	05			Bátyu ind.	1	37		
Királyháza (Étterem)	9	26	érk.		Som	1	59		
Királyháza ind.	9	43			Beregszász	2	38		
Nagy-Szöllős	10	11			Tisza-Ujlak	3	22		
Tisza-Ujlak	10	54			Nagy-Szöllős	3	55		
Beregszász	11	49			Királyháza (Étterem)	4	13	érk.	
Som	12	23			Királyháza ind.	4	23		
Bátyu	12	43	érk.		Fekete-Ardó	4	45		
Bátyu ind.	12	53			Halmi	5	14		
Csap	1	24	érk.		Mikola	5	35		
Csap ind.	1	36			Szathmár	6	09		
Bély (megáll.)	2	—			Zsadány	6	28		
Perbenyik	2	26			Kis-Majtény	6	57		
Szomotor	3	—			Nagy-Károly	7	32		
Sátoralja-Ujhely (Ebédő)	3	23	érk.		Reszege-Szaniszló	7	56		
Sátoralja-Ujhely ind.	3	50			Er-Mihályfalva	8	29		
Sáros-Patak	4	12			Ábrány (megáll.)	8	43		
Liszka-Tolcsva	4	47			Vámos-Pércs	9	01		
Bodrog-Keresztur	5	13			Haláp (megáll.)	9	13		
Szerencs (Étterem.)	5	36	érk.		Debreczen (Étterem)	9	36	érk.	

Szerencsről Királyháza felé.				Mező-Laborcz felől Legénye-Mihályiba.					
Állomások.	Személy		Vegyes		Állomások.	Személy		Vegyes	
	vonatszám					vonatszám			
	115.		15.			16.		116.	
	óra	p.	óra	p.		óra	p.	óra	p.
Szerencs ind.	3	9			Mező-Laborcz (vendéglő) ind.	10	52		
Bodrog-Keresztur	4	30			Radvány	11	47		
Liszka-Tolcsva	5	08			Koskócz	12	23		
Sáros-Patak	5	43			Udva (megállóhely)	12	5		
S. a. Ujhely (étterem)	6	02	érk.		Homonna	1	06	érk.	
S. a. Ujhely ind.	6	32			Homonna ind.	1	26		
Szomotor	6	57			Órmező	1	50		
Perbenyik	7	41			Nátafalva (megállóhely)	2	02		
Bély (megáll.)	7	54			Nagy-Mihály	2	34		
Csap	8	16	érk.		Bánócz	2	57		
Csap ind.	8	26			T. Terebes, Gálszécs	3	28		
Bátyu	8	57	érk.		Velejte (megállóhely)	4	11		
Bátyu ind.	9	07			Leg.-Mihályi (vendéglő)	4	26	érk.	
Som	9	29							
Beregszász	10	15							
Tisza-Ujlak	11	11							
Nagy Szöllős	11	50							
Királyháza (étterem)	12	10	érk.						

S. a. Ujhelyből Legénye-Mihályiba.				Legénye-Mihályi felől Mező-Laborczra.					
Állomások.	Személy		Vegyes		Állomások.	Személy		Vegyes	
	vonatszám					vonatszám			
	115.		15.			16.		116.	
	óra	p.	óra	p.		óra	p.	óra	p.
S. a. Ujhely (Ebédő) ind.	11	—			Legénye-Mihályi (vend.) ind.	12	11		
Leg. Mihályi (Ebédő) érk.	11	42			Velejte (megállóhely)	12	28		
Csatla- (L.-Mihályi (Eb.) ind.	12	11			T. Terebes Gálszécs	1	10		
koz. (N.-Mihály) ind.	1	56			Bánócz	1	37		
sok (Homonna) érk.	3	17			Nagy-Mihály	2	19		
					Nátafalva (megállóhely)	2	39		
					Órmező	2	56		
					Homonna	3	17	érk.	
					Homonna ind.	3	35		
					Udva (megállóhely)	3	50		
					Koskócz	4	21		
					Radvány	4	54		
					Mező-Laborcz (vendéglő) érk.	5	44		

Szerencsről Királyháza felé.				Mező-Laborcz felől Legénye-Mihályiba.					
Állomások.	Személy		Vegyes		Állomások.	Személy		Vegyes	
	vonatszám					vonatszám			
	115.		15.			16.		116.	
	óra	p.	óra	p.		óra	p.	óra	p.
Szerencs ind.	8	55			Mező-Laborcz (vendéglő) ind.	10	52		
Bodrog-Keresztur	9	20			Radvány	11	47		
Liszka-Tolcsva	9	51			Koskócz	12	23		
Sáros-Patak	10	18			Udva (megállóhely)	12	5		
S. a. Ujhely (Étterem)	10	37	érk.		Homonna	1	06	érk.	
S. a. Ujhely ind.	10	51			Homonna ind.	1	26		
Szomotor	11	16			Órmező	1	50		
Perbenyik	11	53			Nátafalva (megállóhely)	2	02		
Bély (megáll.)	12	04			Nagy-Mihály	2	34		
Csap	12	26	érk.		Bánócz	2	57		
Csap ind.	12	56			T. Terebes, Gálszécs	3	28		
Bátyu	1	27	érk.		Velejte (megállóhely)	4	11		
Bátyu ind.	1	37			Leg.-Mihályi (vendéglő)	4	26	érk.	
Som	1	59							
Beregszász	2	38							
Tisza-Ujlak	3	22							
Nagy-Szöllős	3	55							
Királyháza (Étterem)	4	13	érk.						
Királyháza ind.	4	23							
Fekete-Ardó	4	45							
Halmi	5	14							
Mikola	5	35							
Szathmár	6	09							
Zsadány	6	28							
Kis-Majtény	6	57							
Nagy-Károly	7	32							
Reszege-Szaniszló	7	56							
Er-Mihályfalva	8	29							
Ábrány (megáll.)	8	43							
Vámos-Pércs	9	01							
Haláp (megáll.)	9	13							
Debreczen (Étterem)	9	36	érk.						

Nyiregyházáról Unghvár felé.				Unghvárról Nyiregyháza felé.					
Állomások.	Személy		Vegyes		Állomások.	Személy		Vegyes	
	vonatszám					vonatszám			
	115.		15.			16.		116.	
	óra	p.	óra	p.		óra	p.	óra	p.
Nyiregyháza ind.	6	—			Unghvár ind.	11	18	2	37